

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.2.2012
COM(2012) 60 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Inovarea în scopul creșterii durabile: O bioeconomie pentru Europa

{SWD(2012) 11 final}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Inovarea în scopul creșterii durabile: O bioeconomie pentru Europa

STRATEGIA PRIVIND „INOVARIA ÎN SCOPUL CREȘTERII DURABILE: O BIOECONOMIE PENTRU EUROPA”

1. O STRATEGIE PENTRU EUROPA ÎN DOMENIUL BIOECONOMIEI

Pentru a face față creșterii populației mondiale, epuizării rapide a numeroase resurse, creșterii presiunilor asupra mediului, precum și schimbărilor climatice, Europa trebuie să-și modifice radical modul de abordare a producției, consumului, prelucrării, depozitării, reciclării și eliminării resurselor biologice. Strategia Europa 2020 pledează pentru bioeconomie ca element esențial pentru o creștere inteligentă și verde în Europa. Progresele înregistrate în cercetarea în domeniul bioeconomiei și în asimilarea inovațiilor vor permite Europei să îmbunătățească managementul propriilor resurse biologice regenerabile și să deschidă piețe noi și diversificate pentru produsele alimentare și pentru bioproduse. Instaurarea bioeconomiei în Europa prezintă avantaje deosebite: posibilitatea de a menține și de a genera creștere economică și locuri de muncă în zonele rurale, de coastă și industriale, de a reduce dependența de combustibilii fosili și de a crește sustenabilitatea economică și ecologică a producției primare¹ și a industriilor prelucrătoare. Bioeconomia contribuie astfel în mod semnificativ la atingerea obiectivelor a două inițiative emblematiche ale Strategiei Europa 2020: „O Uniune a inovării” și „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”.

Strategia în domeniul bioeconomiei și Planul de acțiune aferent au scopul de a netezi calea către o societate mai inovatoare, mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și mai competitivă, care reconciliază securitatea alimentară cu utilizarea sustenabilă a resurselor regenerabile în scopuri industriale, asigurând, în același timp, protecția mediului. Strategia și Planul de acțiune vor furniza conținut programelor de cercetare și de inovare din sectoarele bioeconomice și vor contribui la crearea unui cadru de politică mai coerent, la o mai bună corelare a politicilor din domeniul bioeconomiei existente la nivel național, al UE și mondial, precum și la instaurarea unui dialog public mai angajat. Ambele vor explora sinergiile și vor respecta complementaritățile cu alte politici, instrumente și surse de finanțare având aceleași obiective, cum sunt politica agricolă comună (PAC), politica comună în domeniul pescuitului (PCP), politica maritimă integrată (PMI) și politicile în domeniul mediului, industrial, al ocupării forței de muncă, al energiei și al sănătății.

Strategia se bazează pe cel de-al șaptelea Program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (PC7) și pe Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare (Orizont 2020). În documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta Comunicare sunt incluse informații mai detaliate privind strategia în domeniul bioeconomiei.

¹ Notă: În contextul prezentei comunicări, producția primară cuprinde agricultura, silvicultura, pescuitul și acvacultura.

1.1. Care este miza?

Europa se confruntă cu o exploatare fără precedent și nesustenabilă a resurselor sale naturale, cu schimbări climatice semnificative și potențial ireversibile și cu un declin continuu al biodiversității, care amenință stabilitatea sistemelor vii de care depinde. Aceste fenomene sunt exacerbate de creșterea populației mondiale, estimată la peste 30 % în următorii 40 de ani, respectiv de la 7 miliarde în 2012 la peste 9 miliarde în 2050. Pentru depășirea acestor provocări complexe și interrelaționate este nevoie de cercetare și de inovare, în vederea realizării, la toate nivelurile societății și în economie, a unor schimbări rapide, concertate și sustenabile ale stilului de viață și ale modului de utilizare a resurselor. Bunăstarea și confortul cetățenilor Europei și al generațiilor viitoare vor depinde de modul în care vor fi realizate transformările necesare.

În ultimele decenii, UE a introdus sau a revizuit numeroase politici, cu scopul de a aborda aceste provocări și de a promova transformarea economiei europene. Cu toate acestea, interdependențele complexe existente între provocări pot conduce la compromisuri, ca în cazul controversei cu privire la utilizările concurente ale biomasei. Acest din urmă subiect a apărut în urma preocupărilor cu privire la impactul potențial asupra securității alimentare provocat de cererea crescândă de resurse biologice regenerabile, alimentată de alte sectoare, precum și cu privire la utilizarea resurselor naturale limitate și la starea mediului în Europa și în țările terțe. Soluționarea acestor aspecte multidimensionale necesită o abordare strategică amplă, care implică politici diverse. Pentru a promova coerența dintre politici, a reduce suprapunerea acestora și a crește viteza și gradul de răspândire a inovării, este nevoie de o interacțiune bine fundamentată din punct de vedere informațional. În special, este necesară o mai mare interacțiune și o mai bună aliniere între cercetarea și inovarea din UE și prioritățile politicilor care susțin bioeconomia.

Bioeconomia oferă o bază utilă pentru o astfel de abordare, deoarece include producția de resurse biologice regenerabile, precum și conversia acestor resurse și a fluxurilor de deșeuri în produse cu valoare adăugată, precum alimente, hrană pentru animale, bioproduse² și bioenergie. Sectoarele și industriile sale³ au un puternic potențial de inovare, deoarece utilizează o gamă largă de științe și de tehnologii generice și industriale⁴, împreună cu cunoștințe locale și implicite.

1.2. Abordarea provocărilor societale

Caracterul transsectorial al bioeconomiei oferă o oportunitate unică de a aborda în mod cuprinzător provocări societale interrelaționate, precum securitatea alimentară, resursele naturale limitate, dependența de resursele fosile și schimbările climatice, asigurând în același timp o creștere economică durabilă.

Asigurarea securității alimentare

² Notă: Bioprodusele sunt produse obținute integral sau parțial din materii de origine biologică, cu excepția materiilor încorporate în formațiuni geologice și/sau fosilizate, CEN - Raport privind mandatul M/429.

³ Bioeconomia cuprinde sectoarele agriculturii, silviculturii, pescuitului, producției alimentare și producției de pastă de hârtie și hârtie, precum și părți din industriile chimică, biotehnologică și energetică.

⁴ Bioeconomia se bazează pe științele vieții, agronomie, ecologie, știința alimentelor și științe sociale, biotehnologie, nanotehnologie, tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) și inginerie.

Creșterea populației mondiale până în 2050 va conduce, conform estimărilor, la o creștere cu 70 % a cererii de alimente, respectiv la o dublare a consumului mondial de carne. Strategia în domeniul bioeconomiei va contribui la definirea unei abordări globale a acestei provocări prin dezvoltarea bazei de cunoștințe privind creșterea durabilă a producției primare, luând în considerare toate opțiunile, de la științele de avangardă, până la cunoștințele locale și implicite. Strategia va încuraja, de asemenea, modificarea modelelor de producție și de consum și elaborarea unor regimuri alimentare mai sănătoase și mai sustenabile.

În UE, numai sectorul producției alimentare împreună cu gospodăriile familiale produc anual aproximativ 90 de milioane de tone de deșuri alimentare, sau 180 kg per individ, fără a ține seama de pierderile din agricultură și pescuit. Strategia va sprijini crearea unor lanțuri de aprovizionare alimentară mai eficiente din punctul de vedere al resurselor, în conformitate cu Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al resurselor și cu inițiativa „Creștere albastră”.

Gestionarea durabilă a resurselor naturale

Agricultura, silvicultura, pescuitul și acvacultura au nevoie de câteva resurse esențiale și limitate pentru a produce biomasă. Acestea includ terenurile, spațiul maritim, solurile fertile și productive, apa și ecosistemele sănătoase, dar și resurse precum minerale și energie pentru producția de îngrășăminte. Utilizarea lor presupune, de asemenea, costuri de oportunitate semnificative, legate de epuizarea sau de pierderea serviciilor de ecosistem. Deoarece utilizările concurente ale biomasei și moștenirea exploatării trecute supun aceste resurse unei presiuni considerabile, UE trebuie să producă „mai mult cu mai puțin” și să dezvolte agricultura, pescuitul și acvacultura inteligente și durabile.

Strategia în domeniul bioeconomiei urmărește îmbunătățirea bazei de cunoștințe și încurajarea inovării pentru a obține creșteri ale productivității, asigurând, în același timp, utilizarea sustenabilă a resurselor și reducând presiunea asupra mediului. Scăderea biodiversității poate degrada în mod semnificativ calitatea resurselor, limitând în același timp randamentele producției primare, mai ales în silvicultură și pescuit. Prin urmare, strategia va sprijini implementarea unei gestionări bazate pe ecosistem și va explora sinergiile și complementaritățile cu PAC, PCP, PMI și politicile în domeniul mediului ale UE în ceea ce privește eficiența utilizării resurselor, utilizarea sustenabilă a resurselor naturale, protecția biodiversității și a habitatelor și furnizarea de servicii de ecosistem.

Provocările globale cer soluții globale. Strategia în domeniul bioeconomiei va sprijini o abordare globală a utilizării mai sustenabile a resurselor. Aceasta va include promovarea unei înțelegeri comune la nivel internațional a conceptului de sustenabilitate a biomasei, precum și stabilirea celor mai bune practici pentru deschiderea de noi piețe, diversificarea producției și soluționarea problemelor de securitate alimentară pe termen lung.

Reducerea dependenței de resursele neregenerabile

Economia europeană se bazează în foarte mare măsură pe resursele fosile ca surse de carbon și de energie, fapt care o face vulnerabilă în condiții de insecuritate și de reducere a aprovizionării, precum și de volatilitate a pieței. Pentru a rămâne competitivă, UE trebuie să se transforme într-o societate cu intensitate redusă a carbonului, în care industriile eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, bioprodusele și bioenergia contribuie împreună la creșterea verde și la competitivitate.

Strategia în domeniul bioeconomiei va include rezultatele referitoare la bioproduse ale Inițiativei privind piețele-pilot și va sprijini Inițiativa privind creșterea albastră, realizarea obiectivelor Directivei privind energia regenerabilă și ale Directivei privind calitatea carburanților, precum și Planul strategic pentru tehnologiile energetice prin îmbunătățirea bazei de cunoștințe și încurajarea inovării în scopul producerii biomasei de calitate (de exemplu, recoltele industriale) la un preț competitiv, fără a compromite securitatea alimentară, fără a mări presiunea asupra producției primare și a mediului și fără a distorsiona piețele în favoarea utilizărilor energetice. În plus, pentru a asigura succesul pe termen lung al bioeconomiei, strategia va contribui la înțelegerea disponibilității și a cererii de biomasă, actuale și viitoare, precum și a concurenței dintre utilizările biomasei, inclusiv a potențialului acestora de atenuare a schimbărilor climatice. Acest lucru include ușurarea accesului la sursele alternative de carbon și energie (de exemplu, reziduuri agricole și forestiere, deșeuri) și promovarea cercetării în domeniul resurselor regenerabile, precum microalgele.

Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

Deoarece în următoarele decenii va crește cererea mondială de biomasă în scopuri alimentare și industriale, agricultura, silvicultura, pescuitul și acvacultura UE vor trebui dezvoltate în consecință, în mod sustenabil. Strategia în domeniul bioeconomiei sprijină dezvoltarea sistemelor de producție cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, adaptate la efectele adverse ale schimbărilor climatice, cum sunt seceta și inundațiile, și care atenuează aceste efecte. Strategia va contribui astfel la îndeplinirea obiectivelor din Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050 și a celor din Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al resurselor, precum și la politica UE în domeniul schimbărilor climatice. Acest lucru va include sechestrarea într-o măsură mai mare a carbonului în solurile agricole și pe fundul mării și creșterea corespunzătoare a resurselor forestiere.

Industria producătoare de pastă de hârtie și hârtie, industria chimică și industria alimentară din UE emit cantități semnificative de gaze cu efect de seră, dar, de asemenea, stochează cantități importante de carbon în produsele lor. Strategia va promova, de asemenea, în toate cazurile în care este posibil, înlocuirea proceselor de producție cu consum intensiv de carbon, energie și apă cu procese mai eficiente din punctul de vedere al resurselor și care nu afectează mediul. Trebuie urmărită și înlocuirea parțială a produselor neregenerabile cu bioproduse, care sunt mai sustenabile.

Crearea de locuri de muncă și menținerea competitivității europene

Sectoarele bioeconomice ale UE au o cifră de afaceri anuală de 2 000 miliarde EUR și reprezintă peste 22 de milioane de locuri de muncă, ceea ce înseamnă aproximativ 9 % din forța de muncă. Cu toate acestea, pentru a rămâne competitive și a păstra locurile de muncă în condițiile provocărilor societale majore și ale apariției piețelor din țările în curs de dezvoltare,

sectoarele bioeconomice europene trebuie să inoveze și să se diversifice în continuare. Se așteaptă ca producția primară sustenabilă, biotehnologiile din domeniul procesării alimentelor și din cel industrial și biorafinăriile să genereze o creștere semnificativă, care să conducă la noi bioindustrii, transformându-le pe cele existente, și să deschidă noi piețe pentru bioproduse. Trebuie create noi locuri de muncă cu înaltă calificare și noi opțiuni de formare, pentru a răspunde cererii de forță de muncă din aceste industrii, precum și din agricultura, silvicultura, piscicultura și acvacultura.

Se estimează că finanțarea cercetării directe asociate strategiei în domeniul bioeconomiei în contextul Programului-cadru Orizont 2020 ar putea genera în sectoarele bioeconomice aproximativ 130 000 de locuri de muncă și o valoare adăugată de 45 miliarde EUR până în 2025⁵. În toate aceste sectoare, o creștere suplimentară ar trebui să fie generată de alte investiții publice și private, directe și indirecte. Este de așteptat ca sectoarele bioeconomice să contribuie în mod semnificativ la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

1.3. Dezvoltarea unei bioeconomii coerente

Pentru a maximiza impactul cercetării și al inovării în domeniul bioeconomiei, sunt necesare acțiuni specifice. În conformitate cu recomandările consultării publice pe tema bioeconomiei, trebuie acordată prioritate unui cadru de politică mai coerent, creșterii investițiilor în cercetare, dezvoltării piețelor pentru bioproduse și unei mai bune comunicări cu publicul⁶.

Politici coerente

Bioeconomia cuprinde o gamă largă de politici deja instituite sau emergente la nivel mondial, al UE, național și regional care îi împărtășesc obiectivele, dar conduc la un cadru de politică complex și uneori fragmentat. Strategia în domeniul bioeconomiei pledează pentru un dialog mai avizat, în special cu privire la rolul progresului științific, și pentru o mai bună interacțiune între politicile existente la nivelul UE și al statelor membre și care sprijină bioeconomia (a se vedea acțiunea 5). Acest lucru va oferi părților interesate un cadru de politică mai coerent și va încuraja investițiile private. De asemenea, pentru a monitoriza progresele bioeconomiei, vor trebui create sisteme de informare pornind de la bazele de date existente, dar care adesea nu sunt interconectate (a se vedea acțiunea 6).

Strategia în domeniul bioeconomiei va sprijini o mai bună aliniere a finanțării oferite de UE pentru cercetare și inovare cu prioritățile stabilite de politicile legate de bioeconomie. În același mod, strategia va asigura luarea în considerare a inovațiilor încă din faza de început a elaborării politicilor. Viitoarele Parteneriate europene pentru inovare (EIP) vor avea un rol esențial în acest sens, la fel ca și Inițiativele de programare comună (JPI). Dialogul pe teme de bioeconomie, care va îmbunătăți cunoștințele de bază și va încuraja interacțiunea în cunoștință de cauză dintre măsurile de politică la nivelul UE, al statelor membre și regional va oferi, de asemenea, un stimulent suplimentar pentru creștere și va favoriza investițiile (a se vedea acțiunea 2).

Dimensiunea mondială a provocărilor societale abordate de bioeconomie solicită o cooperare consolidată la nivel internațional. Strategia în domeniul bioeconomiei va ajuta Europa să-și

⁵ Detalii suplimentare pot fi găsite în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta Comunicare. [A se include numărul de referință?]

⁶ Concluziile consultării publice lansate de Comisia Europeană: „Bioeconomia în Europa: situația actuală și potențial pentru viitor”(februarie–martie 2011).

asume un rol principal în promovarea tranziției către o bioeconomie mondială. Este necesar ca actuala cooperare internațională din domeniul bioeconomiei să fie impulsionată de cercetare și inovare și să faciliteze schimbul de cunoștințe științifice și de bune practici cu privire la aspecte globale și la domenii de politică, referitoare, în special, la securitatea alimentară, schimbările climatice, mediu și resurse, dezvoltarea capacităților și comerț (a se vedea acțiunea 8).

Investițiile în cunoștințe, inovare și competențe

Bioeconomia necesită un sprijin mai mare și permanent provenit din fonduri publice și din investiții private și trebuie să contribuie la o mai mare coerență între eforturile de cercetare și inovare la nivel național, european și mondial. Deseori, există discontinuitate între cercetare și aplicarea rezultatelor sale, din cauza unor lacune în materie de informații și de cunoștințe și a barierelor instituționale și conceptuale dintre cercetători, inventatori, producători, utilizatori finali, decidenți politici și societatea civilă. Rețelele de transfer de cunoștințe, brokerii de cunoștințe și de tehnologii, precum și întreprinderile sociale, integrate în cadrul unor inițiative mai largi ale cetățenilor și ale părților interesate, pot umple aceste lacune. Multe rezultate promițătoare ale cercetării rămân neexploatate, de asemenea, din cauza unor probleme legislative nerezolvate și a brevetelor încă neeliberate. În plus, sunt necesare mai multe investiții în activitățile demonstrative și de creștere a scării, precum și pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial și a serviciilor de consultanță pentru întregul lanț de aprovizionare (a se vedea acțiunile 3 și 11).

Programul-cadru Orizont 2020 a recunoscut necesitatea creșterii finanțării publice pentru cercetarea și inovarea în domeniul bioeconomiei. Au fost propuse aproape 4,7 miliarde EUR pentru provocarea societală „Securitatea alimentară, agricultura durabilă, cercetarea marină și maritimă și bioeconomia”⁷. Va fi furnizat în continuare un ajutor pentru unele elemente ale următoarelor provocări societale: „Combaterea schimbărilor climatice, utilizarea eficientă a resurselor și a materiilor prime”, „Surse de energie sigure, ecologice și eficiente” și „Sănătate, schimbări demografice și bunăstare”. Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT), împreună cu ale sale Comunități ale cunoașterii și inovării (KIC) în diferite domenii vor aborda aspecte legate de bioeconomie, în special în cadrul Comunității cu denumirea „Food4future” (Alimente pentru viitor) propuse. Toate acestea vor fi completate cu activități de cercetare și inovare în domeniul tehnologiilor generice și industriale (de exemplu, biotehnologie, nanotehnologie și TIC) și cu promovarea tehnologiilor emergente. Pentru punerea în aplicare a unei game largi de politici legate de bioeconomie va fi esențială, de asemenea, furnizarea către părțile interesate, de-a lungul întregului lanț valoric bioeconomic, a unei baze de cunoștințe și a unui set de instrumente care să includă o serie de tehnologii generice fundamentale (a se vedea acțiunile 1 și 2).

Mai multe state membre au instituit programe de cercetare în domeniul bioeconomiei și au convenit să îmbunătățească coordonarea activităților lor de cercetare prin intermediul parteneriatelor public-public, cum este Inițiativa de programare comună intitulată „Mări și oceane sănătoase și productive”. Colaborarea activă dintre părțile interesate este necesară, de asemenea, pentru a încuraja creșterea investițiilor private și a dezvolta spiritul antreprenorial în Europa. Aceasta include sprijinirea inițiativelor de intensificare a schimbului de cunoștințe, de simplificare a legislației europene privind brevetele și de îmbunătățire a accesului la rezultatele cercetării publice, dar și crearea de parteneriate public-privat (PPP) și dezvoltarea

⁷ COM(2011) 809/3

în continuare a Parteneriatelor europene pentru inovare, cum sunt cele privind „Productivitatea și durabilitatea agriculturii” și „Materii prime” (a se vedea acțiunile 1 și 4).

Guvernanța participativă și dialogul avizat cu societatea

O bioeconomie responsabilă necesită modele participative care angajează cetățenii și utilizatorii finali în scopul consolidării legăturii dintre știință, societate și elaborarea politicilor. Dialogul mai bine fundamentat din punct de vedere informațional va permite științei și inovării să ofere o bază solidă pentru elaborarea politicilor și pentru efectuarea, la nivelul societății, a unor alegeri avizate, ținând seama, în același timp, de preocupările și de nevoile legitime ale societății legate de bioeconomie.

Marea majoritate a europenilor sunt de acord că știința și tehnologia vor oferi generațiilor viitoare mai multe oportunități. Totuși, există încă un important decalaj informativ între știință și societate. Cetățenii trebuie angajați într-un dialog deschis și avizat pe toată durata procesului de cercetare și de inovare. Trebuie să li se ofere cetățenilor informații credibile cu privire la beneficiile și riscurile tehnologiilor inovatoare și ale practicilor existente, precum și mai multe oportunități de a dezbate noile descoperiri și implicațiile acestora (a se vedea acțiunile 2 și 5). Parteneriatul european pentru inovare privind „Productivitatea și durabilitatea agriculturii” va avea un rol esențial în acest sens.

În plus, trebuie să li se furnizeze cetățenilor mai multe informații referitoare la proprietățile produselor și la impactul modelelor de consum și al stilului de viață (de exemplu, în legătură cu problema deșeurilor), pentru a le permite să facă alegeri responsabile și avizate (a se vedea acțiunea 12). În sfârșit, cetățenii trebuie să fie sensibilizați cu privire la oportunitățile de inovare socială și încurajați să ia inițiativa.

Noi infrastructuri și instrumente

Pentru dezvoltarea unei bioeconomii productive și sustenabile sunt necesare mai multă cercetare, infrastructuri rurale, maritime și industriale, rețele de transfer de cunoștințe și lanțuri de aprovizionare îmbunătățite. Printre alte obiective, acestea vor sprijini biorafinăriile integrate și diversificate, inclusiv instalațiile locale de mici dimensiuni (a se vedea acțiunea 10). Procesele petrochimice din rafinării produc o gamă largă de produse, combustibili și energie din resurse fosile. Biorafinăriile înlocuiesc aceste resurse fosile cu resurse regenerabile (inclusiv deșeuri), creând noi surse de venit și locuri de muncă în sectoarele agriculturii, silviculturii, pescuitului și acvaculturii. Pentru stimularea dezvoltării lanțurilor și a facilităților de aprovizionare sustenabile ar putea fi utilizate diverse surse de finanțare, inclusiv investiții private, precum și fondurile UE pentru dezvoltare rurală sau coeziune (a se vedea acțiunea 7).

Bioprodusele și bioenergia pot fi „bioversiuni” ale produselor tradiționale sau produse noi, cu funcționalități complet noi și inovatoare și potențial pentru piețe noi, dar și existente. Pentru a exploata acest potențial, UE se implică activ în dezvoltarea în continuare a unor standarde de produs clare și lipsite de ambiguitate, precum și a unor criterii de sustenabilitate la nivel european și internațional. Acestea sunt esențiale pentru funcționarea pieței unice și pentru dezvoltarea ulterioară a certificatelor și a etichetelor care pot promova asimilarea de către consumatori și achizițiile publice „verzi” (a se vedea acțiunea 11).

2. PLANUL DE ACȚIUNE ÎN DOMENIUL BIOECONOMIEI

Planul de acțiune de mai jos descrie principalele acțiuni prevăzute de Comisie pentru realizarea obiectivelor strategiei în domeniul bioeconomiei, bazate pe PC7, Orizont 2020 și alte inițiative relevante de politică existente, cum sunt Parteneriatele europene pentru inovare. Planul invită, de asemenea, statele membre și părțile interesate să se implice. O versiune mai detaliată a planului de acțiune este inclusă în documentul de lucru al serviciilor Comisiei⁸.

2.1. Investiții în cercetare, inovare și competențe

1. Asigurarea unei finanțări substanțiale, din surse UE și naționale, precum și a investițiilor și parteneriatelor private pentru cercetare și inovare în domeniul bioeconomiei. Dezvoltarea în continuare a Inițiativelor de programare comună și a activităților ERA-Net, în vederea creșterii coerenței și a îmbunătățirii sinergiilor dintre programele publice. Susținerea bioclusterelor și a Comunităților cunoașterii și inovării din cadrul Institutului European de Inovare și Tehnologie în vederea creării de parteneriate cu sectorul privat. Prezentarea principalelor concepte și priorități în materie de cercetare și inovare în domeniul alimentar, al agriculturii și silviculturii durabile și al activităților marine și maritime în contextul Programului-cadru Orizont 2020.
2. Creșterea ponderii cercetării și inovării multidisciplinare și transsectoriale, cu scopul de a aborda complexitatea și interconexiunile provocărilor societale prin îmbunătățirea bazei de cunoștințe existente și dezvoltarea de noi tehnologii. Furnizarea de avize științifice în vederea luării unor decizii de politică avizate cu privire la avantajele și compromisurile soluțiilor bioeconomice.
3. Promovarea asimilării și a diseminării inovațiilor în sectoarele bioeconomice și crearea de mecanisme ulterioare de feedback pentru reglementări și măsuri de politică, după caz. Extinderea sprijinului pentru rețelele de cunoștințe și pentru serviciile de consultanță și de asistență pentru întreprinderi, în special prin intermediul Parteneriatelor europene pentru inovare și al bioclusterelor.
4. Crearea resurselor umane necesare pentru a susține creșterea și integrarea ulterioară a sectoarelor bioeconomice, prin organizarea unor forumuri universitare pentru dezvoltarea de noi programe de studii și programe de formare profesională în domeniul bioeconomiei.

2.2. Creșterea interacțiunii dintre politici și a implicării părților interesate

5. Crearea unui *Grup pentru bioeconomie (Bioeconomy Panel)* care va contribui la îmbunătățirea sinergiilor și la creșterea coerenței dintre politicile, inițiativele și sectoarele economice legate de bioeconomie la nivelul UE și corelarea acestuia cu mecanismele existente (până în 2012). Încurajarea înființării unor grupuri similare la nivelul statelor membre și la nivel regional. Stimularea participării cercetătorilor, a utilizatorilor finali, a decidenților politici și a societății civile la un dialog deschis și avizat pe toată durata procesului de cercetare și inovare în domeniul bioeconomiei. Organizarea cu regularitate a unor Conferințe ale părților interesate în bioeconomie.

⁸ Notă: Pentru acțiunile individuale poate fi necesară o evaluare a impactului separată.

6. Înființarea unui *Observator bioeconomic* în strânsă colaborare cu sistemele de informare existente, care să permită Comisiei să evalueze cu regularitate progresele și impactul bioeconomiei și să elaboreze instrumente de prospectare a viitorului și de modelare (până în 2012). Analizarea progreselor și actualizarea Strategiei la mijlocul perioadei.
7. Sprijinirea elaborării strategiilor regionale și naționale în domeniul bioeconomiei prin recenzarea activităților de cercetare și de inovare existente, a centrelor de competență și a infrastructurilor din UE (până în 2015). Susținerea discuțiilor strategice cu autoritățile responsabile cu dezvoltarea rurală și costieră și cu politica de coeziune⁹ la nivel local, regional și național, pentru a maximiza impactul mecanismelor de finanțare existente.
8. Dezvoltarea cooperării internaționale în materie de cercetare și inovare în domeniul bioeconomiei, cu scopul de a aborda în comun provocări mondiale ca securitatea alimentară și schimbările climatice, precum și problema furnizării sustenabile a biomasei (începând cu 2012). Explorarea unor noi sinergii între eforturile de cooperare internațională ale UE și ale statele membre și contactarea organizațiilor internaționale.

2.3. Dezvoltarea piețelor și creșterea competitivității în domeniul bioeconomiei

9. Furnizarea bazei de cunoștințe necesare pentru intensificarea sustenabilă a producției primare. Promovarea în toate sectoarele a unei mai bune înțelegeri a disponibilității și a cererii actuale, potențiale și viitoare de biomasă (inclusiv de reziduuri agricole și forestiere și de deșeuri), ținând seama de valoarea adăugată, de sustenabilitate, de fertilitatea solului și de potențialul de atenuare a schimbărilor climatice. Punerea la dispoziție a acestor informații pentru elaborarea și revizuirea politicilor relevante. Susținerea elaborării viitoare a unei metode agreeate pentru calculul amprentelor ecologice, de exemplu, prin utilizarea evaluării ciclului de viață.
10. Promovarea înființării unor rețele dispunând de logistica necesară pentru biorafinării integrate și diversificate și pentru instalații cu scop demonstrativ și instalații pilot în întreaga Europă, inclusiv a logisticii și a lanțurilor de aprovizionare necesare pentru o utilizare în cascadă a biomasei și a fluxurilor de deșeuri. Începerea negocierilor în vederea instituirii unui parteneriat public-privat pentru cercetare și inovare în domeniul bioindustriilor la nivel european (până în 2013).
11. Sprijinirea expansiunii noilor piețe prin elaborarea de standarde și de metode standardizate de evaluare a sustenabilității pentru bioproduse și pentru sistemele de producție alimentară și susținerea activităților de creștere a scării. Facilitarea achizițiilor „verzi” de bioproduse, prin crearea etichetelor, a unei liste europene inițiale cu informații despre produs și a cursurilor de formare specifice pentru achizitori publici. Contribuția la competitivitatea pe termen lung a sectoarelor bioeconomice prin instituirea unor stimulente și a unor mecanisme de învățare reciprocă pentru utilizarea mai eficientă a resurselor.

⁹ COM(2011) 615, anexa IV.

12. Dezvoltarea abordărilor științifice pentru informarea consumatorilor în privința proprietăților produsului (de exemplu, beneficiile nutriționale, metodele de producție și sustenabilitatea din punctul de vedere al mediului) și promovarea unui stil de viață sănătos și sustenabil.